

B 1 VÄGLEDANDE REGLER OM GOD ADVOKATSEDE

(9.6.1972, ändrat 28.5.1993 och 21.5.1999, upphävd 15.1.2009, giltig ända tills 31.3.2009)

INLEDNING

Enligt 5 § mom. 1 advokatlagen skall advokat redbart och samvetsgrant utföra honom anförtrodda uppdrag samt i all sin verksamhet iakttaga *god advokatsed*.

Vissa grundprinciper för god advokatsed har fått uttryck i lagen. Så har i 5 § mom. 3 advokatlagen intagits bestämmelser om att huvudmans penningmedel skall hållas skilda för sig och mom. 2 i samma lagrum innehåller förbud mot att advokatverksamhet bedrivs i bolag med någon annan än advokat, om inte advokatföreningens styrelse av särskilda skäl beviljar tillstånd. I 5 b § advokatlagen har intagits bestämmelser om advokatens och hans biträdes tystnadsplikt. Det säger sig självt att advokat inte får medverka till något lagstridigt och inte på något sätt befrämja verksamhet, som strider mot tro och heder eller annars är ovärdigt. I enlighet med kraven på god advokatsed bestäms det i Finlands Advokatförbunds stadgar att advokat bör hålla vederbörliga räkenskaper och förteckningar över mottagna uppdrag och vidtagna åtgärder (39 §). I stadgarna förutsättes i enlighet med god advokatsed att advokat har ett skilt kontor, en byrå (40 § 1 mom.) Dessutom bestäms i stadgarna att Finlands Advokatförbund kan fastställa anvisningar (17 §), som medlemmarna skall följa (38 § 1 mom.).(Ändr. 30.1.1998)

Vad god advokatsed kräver framgår, förutom av de lagstadganden och stadgeföreskrifter, i vilka de kodifierats, framförallt av Finlands Advokatförbunds beslutande och exekutiva organs beslut. Många av förbundsstyrelsens utlåtanden och beslut i disciplinärenden innefattar ställningstaganden i frågor, som gäller god advokatsed. Finlands Advokatförbunds beslutande organ har godkänt vissa principuttalanden och regler som skall följas bl.a. vid annonsering och vid förhållandet till klienter och kolleger. Dessa källor till god advokatsed utgör dock icke en enhetlig helhet.

Emedan varje advokat är skyldig att iakttaga god advokatsed och då advokatförbundets styrelse bör övervaka att god advokatsed iakttages, är det angeläget att åtminstone de viktigaste av de normer, som advokat i sin verksamhet bör följa, lätt står att finna. I synnerhet bör en nyetablerad advokat kunna sätta sig in i de krav, som kan ställas, på honom i egenskap av medlem i landets allmänna advokatförening. På grund härav beslöt styrelsen för Finlands Advokatförbund vidta åtgärder för att kodifiera de centrala normregler, vilka kan anses gälla i detta nu. De reglerar dock inte advokatverksamheten på ett uttömmande sätt. *Därför kan inte allt det, som inte är förbjudet i reglerna, anses vara utan vidare tillåtet.*

Allmänna bestämmelser

- 1 § Advokat är skyldig att inom ramen för vad lag och god advokatsed bjuder efter bästa förmåga tillvarata sin huvudmans rätt och intressen.
- Advokat får inte låta skötseln av advokatuppdrag påverkas av egen fördel, av det besvär saken medför, av därtill anknutna obehag, av hänsyn till parternas samhällsställning, nationalitet, ras, kön, politiska eller religiösa övertygelse eller av andra ovidkommande omständigheter.
- 2 § Advokat bör redbart och samvetsgrant utföra alla honom anförtrodda uppdrag.
- Advokat bör uppträda sakligt och korrekt samt både då han utfört sitt uppdrag som även annars undvika allt, som kan nedsätta aktningen för advokatkåren och minska det förtroende kåren åtnjuter.

Advokatbyrån och dess arbetsorganisation

Advokatbyrå

- 3 § Advokatbyrås firma skall vara förenlig med advokatkårens värdighet och överensstämma med sanningen. Ordet advokatbyrå eller en avledning av detta skall ingå i firman. I firman får inte namnet på en jurist som arbetar vid byrån men som uteslutits ur förbunden.
- Advokat bör organisera sin byrå sakenligt samt noggrant leda och övervaka byråpersonalens arbete och i synnerhet tillse att också hans biträdande jurister åtföljer god advokatsed.
- Advokat bör tillse att byråns bokföring och förvaltningen av klientmedel motsvara vad i lag är stadgat eller i övrigt är fastställt till efterrättelse.
- Advokat får inte låta utomstående få tillgång till handlingar, brevväxling eller annan material, som berör byråns klienter.

Skyldighet att besvara skrivelser

- 4 § Advokat är skyldig att utan dröjsmål besvara i hans advokatverksamhet ingångna skrivelser eller andra förfrågningar.
- Kan skrivelsen inte genast besvaras bör skrivelsens mottagande skriftligt bekräftas med meddelande om att svar ges så snart ske kan.

Skrivelsen bör, så vitt möjligt, besvaras på det språk den samma har skrivits. Advokat, som meddelat att han handlägger ärenden på främmande språk, är skyldig att vid behov använda detta språk i sin brevväxling.

Reklam och annonsering

5 § Av advokat givna meddelanden bör vara sakliga och till sitt innehåll och form oklanderliga.

Om reklam och meddelanden gäller vad därom särskilt är fastställt.

Ersättning för anskaffning av uppdrag

6 § Advokat får inte till utomstående avstå eller utlova en del av sitt arvode eller annan gottgörelse för uppdrag eller anskaffning av uppdrag.

Vad i 1 momentet är sagt gäller inte fördelning av advokats arvode i bolags- eller arbetsförhållanden och hindrar icke att klientkretsens värde beaktas då byrån eller del därav överlåtes till annan advokat.

Om korrespondentrabatt ingår regler i arvodesstadgan.

Sakkunnigarvode

7 § Anlitar advokat å klientens vägnar sakkunnig för verkställande av utredning eller avgivande av utlåtande utan att han personligen vill ansvara för den sakkunniges arvode och kostnader, bör han vid uppdragets överlämnande meddela den sakkunnige att denne bör uppbära sitt arvode och sina kostnader av huvudmannen.

Kompanjoner och biträden

8 § Det är inte tillåtet för advokat:

- 1 att anställa biträdande jurist på villkor att denne lämnar försträckning, ingår borgen eller åtager sig annan därmed jämförbar prestation;
- 2 att vid ingående av bolags- eller samarbetsavtal med annan advokat eller vid anställandet av biträdande jurist eller annan personal i avtalet upptaga sådan klausul, som efter det avtalet utgått, tidsmässigt eller regionalt begränsar konkurrensen på ett sätt som otillbörligt betungar medkontra-
- 3 henten;
- 3 att tillåta biträdande jurist i sin tjänst att utöva advokatverksamhet för egen räkning;

- 4 att för handläggande av sina uppdrag tillåta att icke rättsutbildad person uppträder i domstol, där icke särskilda skäl det kräver.

Användande av brevpapper och andra tryckalster

- 9 § Advokat får inte tillåta att utomstående använder brevpapper eller fakturablanketter, kuvert, dokumentblanketter eller andra tryckalster, som är försedda med advokatens namn eller firma.

Avlyssnande och bevarande av samtal

- 10 § Advokat får inte medverka till att en persons i förtroende givna uttalanden utan dennes vetskap vid telefon- eller andra förhandlingar bandas eller på annat sätt tillvaratages eller på åtgärd av utomstående avlyssnas.

Bandupptagning, som gjorts utan vederbörandes vetskap och som ges till advokat, får han använda sig av eller erbjuda som bevismaterial endast i trängande fall.

Mottagande, avböjande och frånträdande av uppdrag

- 11 § Advokat har rätt att besluta, om han vill åta sig advokatuppdrag eller inte, dock icke i de fall, då han enligt lag eller tidigare utfästelser är skyldig att mottaga uppdraget.

Advokat, som inte vill åta sig erbjudet uppdrag, bör ofördröjligen meddela uppdragsgivaren därom. Advokat är inte skyldig att uppge skälet för sin vägran.

- 12 § Föreligger särskild omständighet, som kan antagas påverka advokats förmåga att fri från sidoinflytelser tillvarataga uppdragsgivarens intressen, är advokat, om han medveten om dylik omständighet anser sig kunna åta sig uppdraget, dock skyldig att ofördröjligen upplysa uppdragsgivaren om sagda omständighet.

- 13 § Advokat är skyldig att avböja uppdrag, om han själv eller hans biträdande jurist eller advokat, som är hans arbetsgivare eller kompanjon eller med vilken han annars har gemensam byrå, i samma sak eller i annan sak, som ansluter sig till uppdraget, har personligt eller ekonomiskt intresse, som strider mot uppdragsgivarens intresse eller om advokat eller någon av de med honom samarbetande jurister tidigare förhandlat med motparten eller annars biträtt motparten i samma sak eller i annan sak, där de uppgifter, som i saken erhållits, kan ha betydelse vid det erbjudna uppdragets utförande.

Advokat bör även i övrigt avböja uppdrag, om det föreligger någon omständighet, som uppenbarligen utgör hinder för advokaten att obundet eller med den skyndsamhet och energi saken kräver tillvarata uppdragsgivarens intressen.

14 § Utan hinder av vad i 13 § sagts får advokat biträda vid uppgörande av avtal mellan två eller flera personer, då samtliga begär hans biträde. I sådant fall är advokat skyldig att likställt beakta samtliga uppdragsgivares intresse och har han, om tvist möjligen senare uppstår, icke rätt att biträda någon av dem.

15 § Advokat är skyldig att frånträda uppdrag, om sådan omständighet efter dess mottagande framkommer, som enligt vad i 13 § sagts skulle ha utgjort hinder för dess mottagande.

Advokat är jämväl skyldig att frånträda uppdrag:

- 1 om laga förfall eller därmed jämförbar omständighet förhindrar dess fullföljande;
- 2 om huvudman önskar att advokat skall handla lagstridigt eller i strid mot god advokatsed och trots påpekande vidhåller sin begäran;
- 3 om huvudman förstör eller förvanskar bevis, handlar svikligt, eller ger uppgifter, som advokaten vet vara osanna, och vägrar att rätta dem.

16 § Advokat är inte berättigad att utan huvudmans tillstånd frånträda uppdrag utom då han är skyldig att frånträda detsamma eller då det i övrigt föreligger särskilda skäl såsom:

- 1 om huvudman i orimlig grad betungar eller besvärar advokaten och inte kan förmås till rättelse;
- 2 om huvudman lämnar advokaten sådana instruktioner, som strider mot huvudmannens egna intressen eller som uppenbart är för uppdragets fullföljande ganglösa och trots påpekanden inte avstår från kravet på att de skall följas;
- 3 om huvudman i väsentlig grad handlar mot advokatens råd eller eljest tydligt ger tillkänna att han har förlorat förtroendet för advokaten;
- 4 om huvudman trots påminnelse underlåter att betala det förskott, som advokaten, i anledning av uppdraget har rätt att fordra.

17 § Vid frånträddande av uppdrag bör advokat så vitt möjligt undvika ett tillvägagångssätt, som kan skada klientens intressen, och bereda denne rimlig tid att vända sig till annan advokat.

Advokat bör underrätta sin huvudman om skälen till frånträdan samt på dennes begäran lämna skriftlig bekräftelse över frånträdan och skälet därtill.

Frånträder advokat uppdrag att bevaka huvudmans talan i domstol bör tillämpas vad i rättegångsbalkens 15 kapitel 11 § är stadgat.

Advokat och huvudman

Trohet och lojalitet

18 § Advokat är skyldig att gentemot sin huvudman iakttaga trohet och lojalitet.

19 § Förutom av vad som följer av i lagstadgad tystnadsplikt är advokat skyldig att förtiga allt det han på grund av uppdragsförhållandet erfarit om sin huvudman och dennes förhållanden.

Advokat bör övervaka att hans kontorspersonal iakttagit lika tystnadsplikt.

20 § Advokat bör undvika sådana affärstransaktioner med sin huvudman, vilka icke har samband med advokatverksamheten.

Advokat får ingå borgen för sin huvudman i samband med verkställande av dom, ifall borgen icke uppenbarligen överskrider advokatens ansvarsförmåga.

21 § Advokat bör på lämpligt sätt underrätta huvudman om vad som förekommit vid uppdragets utförande. Förfrågningar berörande uppdraget bör besvaras sakligt och utan dröjsmål.

Advokat bör utan dröjsmål underrätta huvudman om myndighets beslut i av honom handhaft ärende.

Advokat bör, ifall inte sakens brådskande natur eller andra vägande skäl utgör hinder, underställa sin huvudmans rätt berörande viktiga åtgärder, såsom godkännande av förlikningsvillkor, huvudmannens prövning och avgörande.

Uppdragets utförande

22 § Uppdrag skall utföras med omsorg, noggrannhet och tillbörlig skyndsamhet samt med beaktande av att huvudmannen inte åsamkas onödiga kostnader.

Av advokat meddelade juridiska råd bör grundas på erforderliga undersökningar.

Arvodesdebitering

23 § Advokats arvode skall vara skäligt och i enlighet med de fastställda grunderna för arvodesdebitering.

Om huvudman icke anser sig kunna godkänna räkning, bör advokat upplysa honom om hur huvudmannen kan bringa meningsskiljaktigheterna berörande arvodet till avgörande medelst skiljemannaförfarande i advokatförbundets styrelse.

24 § Räkning bör ställas på uppdragsgivaren för betalning.

Huvudmannen i saken åsamkade kostnader bör indrivnas av motparten då förut-sättningar därtill föreligger.

Advokat bör, ifall särskilda motskäl ej föreligger, vid rättegång kräva motpar-tens åläggande att ersätta huvudmannens rättegångskostnader, om vilka nödig utredning bör föreläggas.

25 § Advokat är skyldig att upplysa huvudmannen om föreliggande möjlighet att erhålla fri rättegång ävensom att beakta förefintlig rättsskydds försäkring.

26 § Advokat får inte, då huvudman har fri rättegång, av huvudmannen eller annan person, förbehålla sig arvode eller ersättning för kostnader utöver det, som enligt lagen om fri rättegång fastställts att till honom av allmänna medel erläg-gas.

Då den advokaträkning som, på grund av rättsskydds försäkringen tillställts för-säkringsbolaget, betalats, har advokaten inte rätt att av huvudmannen kräva be-talning utöver den del, som denne är skyldig att enligt försäkringsvillkoren be-tala som egen riskandel.

27 § Advokat äger rätt att av sin huvudman begära förskott för bestridande av de direkta utlägg uppdraget kräver.

Advokat äger rätt att kräva ett skäligt förskott för sitt arvode av sin huvudman ifall därom överenskommits vid uppdragets mottagande eller det eljest med hänsyn till omständigheterna är sakenligt.

- 28 § I advokaträkning bör vid behov de i saken vidtagna åtgärder specificeras samt särskilt nämnas de direkta kostnader, som förorsakats i saken.

Redovisningsskyldighet

- 29 § Då uppdrag, i vilket advokat uppburit medel av sin huvudman, slutförts eller eljest upphört, skall slutredovisning ofördröjligen avgivas.

Redovisning sker genom att klienten tillställs redovisningsavräkning, som bör dateras den dag densamma utställs.

Redovisningsräkningen bör vara tydlig och alla i saken uppburna medel och därav föranledda utgifter bör tillräckligt och öppet specificeras.

Om förvaltning av klientmedel och redovisning av uppburna förskott gäller i övrigt vad som stadgas i reglementet om förvaltning av klientmedel.

- 30 § Utvisar redovisningsavräkning att huvudman har medel till godo hos advokat bör det belopp avräkningen utvisar utan dröjsmål utbetalas.

Advokat får inte ställa som villkor för sin utbetalning att redovisningen därför innan godkänns av huvudmannen.

- 31 § Advokat får inte genom avtal eller förbehåll fritaga sig från redovisningsskyldighet.

Utelämnande av handlingar till huvudman

- 32 § Sedan uppdraget slutförts eller eljest upphört skall huvudman tillhöriga handlingar utan dröjsmål utlämnas till honom, såvida inte advokat har laga rätt att innehålla handlingarna som säkerhet för sina tillgodohavanden.

Advokat får icke åberopa sin retentionsrätt, ifall detta skulle vara uppenbart oskäligt.

Advokaten och motparten

33 § Advokat får inte vid utförande av uppdrag otillbörligt utöva påtryckning på motparten.

I enlighet härmed är följande åtgärder icke tillåtliga:

- 1 otillbörlig anmälan till polis- eller åklagarmyndighet eller annan myndighet samt hot om sådan;
- 2 hot om spridandet av skandaliserande uppgifter om motparten i tidningspressen, radio, television eller andra massmedia samt
- 3 opåkallad hänvändelse till utomstående såsom motparternas anhöriga eller eljest närstående, arbetsgivare, överordnade och arbetskamrater eller organisation, som motparten tillhör, så och hot om sådan åtgärd.

34 § Innan rättsliga åtgärder vidtas bör advokat skriftligen underrätta motparten om sin huvudmans krav samt bereda motparten skälig tid för överläggning samt tillfälle att träffa uppgörelse i godo.

Om dröjsmål med åtgärderna kan förorsaka huvudmannen rättsförlust eller annan skada eller föreligger eljest särskilda skäl, står det dock advokaten fritt att utan föregående meddelande vidta sådana åtgärder, som är av nöden för huvudmannens intressen.

35 § Om motparten begär anstånd med betalning eller annan prestation får advokat inte uppställa som villkor för medgivande att motparten skall ersätta kostnader, som han icke enligt lag är skyldig att betala och som ej heller skäligen kan åläggas honom.

36 § Advokat får inte inför domstol eller annan myndighet förebringa bevisning om sakförhållanden, som är ägnade att nedsätta motparten eller framföra för motparten kränkande eller förklenande uttalanden, ifall detta inte är nödvändigt för ärendets skötsel eller eljest för tillvaratagande av huvudmannens intressen.

Även i övrigt skall advokat avhålla sig från åtgärder eller uttalanden, som är ägnade att i onödan kränka eller uppreta motparten.

37 § Advokat får inte vilseleda motparten genom att om faktiska förhållanden eller innehållet i rättsregler lämna uppgifter som han vet vara oriktiga.

- 38 § Advokat, som företräder eller biträder huvudman vid förhandlingar med motpart, som icke anlitar eget ombud eller biträde, bör då förhållandena så kräver, påpeka för motparten att det i advokatens uppdrag inte ingår att tillvarataga motpartens intressen, samt tillråda honom att anlita egen advokat eller rådfråga sin advokat.
- 39 § Advokat får inte utan motpartens samtycke i rättegång åberopa av denna framfört förlikningserbjudande.

Advokaten och domstolen

- 40 § Advokat bör visa domstolen aktning, som tillkommer den såsom utövare av domsmakten.

Advokat får inte sträva till att påverka domarens beslut med osakliga medel och inte heller före saken har avgjorts osakligt sträva till att genom att åberopa offentligheten skapa en gynnsam stämning för sin huvudmans sak. (1999)

Vid sökande av ändring får advokat inte använda förklenande ordalag, om den domstol som fällt utslaget, och inte heller offentligt eller på annat sätt utsätta domstolens arbete eller avgöranden för osaklig kritik.

- 41 § Advokat bör omsorgsfullt sätta sig in i den sak, som anförtrotts honom, samt med beaktande av vad i övrigt är stadgat i rättegångsbalken och lag, bedriva saken samvetsgrannt och skyndsamt.

Om ett anhängigt ärende bilägges bör advokaten utan dröjsmål därom underrätta domstolen. Advokat bör jämväl underrätta domstolen även om andra omständigheter, som kan ha betydelse för ärendets handläggning.

- 42 § Utan särskild anledning är advokat inte skyldig att kontrollera av huvudmannen ämnade uppgifter. Advokat får inte till domstolen lämna uppgift, som han vet vara osann, eller bestrida uppgift, som han vet vara sann.

Advokat får inte medverka till att bevis undertryckes eller förvanskas. Advokat är dock inte skyldig och mot klientens vilja inte heller berättigad, att förete eller åberopa bevis eller uppgifter som talar till klientens nackdel utom i det fall att skyldighet därtill honom ålägges jämlikt stadgandena om vittnes- och editionsplikt.

43 § Advokat får inte utöva otillbörlig påverkan på vittne.

Advokat får på förhand göra sig underrättad om vad av motparten åberopat vittne vet i saken.

Advokat får inte lämna uppgifter om vittne eller göra uttalanden, vilka är ägnade att förklara vittnet, om icke sakens skötsel eller huvudmans intresse det påkallar.

44 § Vad ovan sagts om advokats skyldigheter gentemot domstol skall i tillämpliga delar iakttas även i advokats förhållande till övriga myndigheter.

Advokat och hans kolleger

45 § Advokat bör gentemot kolleger visa hänsyn och tillmötesgående. Ett beaktande av kollegiala hänsyn får dock aldrig skada huvudmans intressen.

46 § Anlitar motparten advokat, skall förhandlingar i saken föras med denne och meddelanden ställas till honom, och får icke advokat utan motpartens advokats samtycke vara i förbindelse med motparten, utom då det är fråga om åtgärd, som måste vidtagas mot motparten själv, eller om motpartens advokat genom sin bortvaro, underlåtenhet att besvara brev eller annan dylik omständighet ger anledning till en direkt hänvändelse till motparten.

I sådant fall bör dock motpartens advokat underrättas om att han har förbigåtts.

Betalning till motparten skall erläggas till dennas advokat, förutsatt att denne bestyrker sin behörighet att mottaga betalningen.

47 § Anlitar advokat å sin huvudmans vägnar en annan advokat är han skyldig att ansvara för dennes arvode och kostnader ifall annat inte överenskommit.

48 § Kritik riktad mot kollega får inte vara osaklig eller överdriven.

Advokat får inte genom otillbörligt hot om anmälan eller rättslig åtgärd mot motpartens advokat söka förmå denne att vidtaga eller underlåta någon åtgärd.

49 § Advokat kan åta sig uppdrag, som annan tidigare handhaft, trots att klienten icke har erlagt den tidigare anlitate advokatens räkning.

Överföres ärendet från en advokat till en annan, är advokat inte skyldig att medverka till att klienten betalar den tidigare anlitate advokatens tillgodohavande.

Advokats skyldighet gentemot advokatförbundet

50 § Advokat skall då advokatförbundets styrelse eller dess arbetsutskott eller förbundets sekreterare eller ombudsman av advokat inbegär förklaring eller uppgifter för fullföljande av de uppdrag, som avses i lagen om advokater, ge dessa uppgifter inom utsatt tid.

Advokat skall öppet och sanningsenligt besvara frågor i ärenden, som avses i lagen om advokater och förbundets stadgar.